

"Eğer aşıda bir gelişme olmazsa, 2. dalga..."

14.06.2020

Nurzen Amuran: Askeri casusluk iddiasıyla gözaltına alınan ve daha sonra, TCK'nın 329. maddesine göre "gizli kalması gereken bilgileri açıklamaktan" tutuklanan sevgili dostum kardeşim Müyesser Yıldız, gazetecilerin yıldızıdır. Dinmeyen enerjisi, gerçeklere ulaşma azmi ve haksızlığa karşı direnişi bizim gibi demokrasisi zedelenmiş yaralanmış ülkelerde muktedirlerce "tehlikeli" olarak değerlendirilir. Oysa Müyesser'in iki gücü vardır: ilki kalemi, ikincisi hukuk öğretileri. Bugün gazetecilik yüksek okulundan mezun Müyesser'in hukuk diploması olmamasına rağmen pek çok yargıçtan pek çok savcıdan daha fazla hukuk formasyonuna sahip olduğuna tanığım. Avukatı Erhan Tokatlı tutuklama kararının ardında bir FETÖ organizasyonu olduğunu açıkladı. Artık FETÖ mücadelesinin her boyutuyla sorgulanması gerekiyor. Kim bu devletin en ince noktalarına kadar girenler, kim Kozmik Odanın tarumar edilmesi talimatını veren gizli güçler ve hangi casus teşkilatlarının ajanları devrede, hangi kriptolar yönetimlere sızmış? Sevgili Müyesser Yıldız'ın yayınladığı haberin, ülkenin gizliliğini ihlal ettiği, ulusal çıkarları zedelediği iddiası inandırıcı değildir. Bu iddia gerçek olsa Müyesser düşünmeden canını bile feda edeceği vatanına karşı gazetecilik başarısını göz ardı eder ve haberi çöp sepetine atardı. Elbette yargılama sürecinde erişim yasağı olmayan bu iki haberin, gizli kalması gereken haber olmadığı kolaylıkla kanıtlanacaktır. O hepimizin gözünde hukukun savunucusu yurtseverlerin avukatıdır. "Genç duayenler" adını verdiğim Barış'ların, Murat Ağirel ve Hülya Kılınç'ın, yaptıkları haberlerden ötürü tutuklu bulunan diğer gazeteci meslektaşlarımızın özgür ruhlarını, vatan sevgisiyle dolu yüreklerini, hukuksuzluğa karşı çelikleşen iradelerini kimse casusluk sıfatıyla zayıflatamayacaktır. Bu tatsız gelişmeler gösteriyor ki uzun süre hukuk adalet ve yargı üzerine daha çok konuşacağız ve mücadele vereceğiz. Bu nedenle bir çağrım var hukuk Fakültelerindeki hocalarımıza. Okuttuğunuz ama eğitemediğiniz, adalet ruhunu veremediğiniz, FETÖ artığı olarak yetişen, hukuka adalete darbe vuran, sözde ajan hukukçulardan bu diplomaları geri isteyiniz. Müyesser ve Barış'lar, "Türkiye'de gazeteciler vardır" sözünün imzasıdır.

Bugün demokrasinin vazgeçilmez dayanaklarından olan meslek örgütlerimizi konuşacağız. Pandemi nedeniyle siyasal iktidar tarafından dışlanmaya çalışılsa da mesleğin sorumluluğu bilinciyle gece gündüz çalışan Türkiye Tabipler Birliği Ankara Tabip Odası Başkanı Prof. Dr Vedat Bulut konuşumuz.

Sayın Vedat Bulut siyasal iktidar, zaman zaman basınla uğraştığı gibi meslek örgütleriyle uğraşır, hatta denetim altına almak ister veya dışlar, mesafeli durur. Oysa sizin meslek örgütü olarak göreviniz yol göstermek, önerilerinizle eleştirilerinizle, yönetimlere yardımcı olmaktır. Önce şu anda geçerli olan yasal statüyü inceleyelim: Anayasamız, meslek örgütlerini hangi gerekçelerle güvence altına almış, mevcut yasalar bu güvenceyi sağlayacak hangi düzenlemelerle örgütlerin bağımsızlığını korumuştur?

Vedat Bulut: Sayın Amuran, öncelikle dürüst ve cesur gazeteciliğin en iyi örneğini temsil ettiğiniz ve bizi konuk ettiğiniz için teşekkür ediyorum. Siyasal iktidarın meslek örgütlerine uzak durması Türkiye Cumhuriyeti tarihinin bütün kesitlerinde olan bir olgu değildir. Siyasal iktidarlar ve meslek örgütleri arasında ilişkilerin, fikir alış verişinin, paydaş olmanın kesintili olduğu dönemler vardır. Bunlardan birisi 12 Mart Muhtırasını izleyen dönemdir, pek çok yöneticimiz ve meslek

örgütlerimiz baskı altında kalmıştır, eziyet görmüştür. 12 Eylül Askeri Darbesinin getirdiği iklim, neoliberal politikalar rüzgarı ve bu iklimde gelişen siyasi akımlar sorunun perçinlenmesi dönemidir. Kapitalizm insanı, çevreyi ve demokrasiyi ön plana almak yerine parayı, ticareti, yağmayı, hortumlamayı önceleyen bir sistemdir. Bu sistemin kullanmayacağı kutsal değer de yoktur. İşine geldiğinde tanrı satar, kutsal kitapları kendisine dekor edinir, din tüccarlığına soyunur. 2003 sonrası geldiğimiz nokta budur. İleri demokrasi, özgürlükler söylemiyle ve mağduriyet, mazlumiyet maskesiyle ortaya çıkan bir tür kapitalist yapıyla karşı karşıyayız. Tıpkı Osmanlının son dönemi gibi ulufe politikalarıyla kitleleri yönetmeyi, biat kültürünü yaymayı ve yaptıkları her tür haksızlığın suskunlukla izlenmesini sağlamayı hedef edinen bir iktidarla yönetiliyor.

Meslek örgütleri kamu yararına politikaları savunmakta, bilimsel ve nesnel ölçülerden hareketle politikaları değerlendirmekte ve eleştirilerini yöneltmektedir. Bu nedenle siyasi iktidar meslek örgütlerini engel olarak görüyor. Bizler kapitalist sömürünün teşhir edilmesi, mahkemelere başvurularla yağmayı engellemesi veya yavaşlatması, Cumhuriyet değerleri ve Atatürk ilke ve devrimlerine bağlılığımız nedeniyle sevilmiyoruz. Anayasamızın 135. maddesi meslek örgütlerini anayasal korunma altına almıştır ve özerk kılmıştır. 12 Eylül Döneminin muktedirleri bile meslek örgütlerinin özerk olmasının gerekliliğini mecburen öngörmek zorunda kalmışlardır. Çünkü uluslararası meşruiyet ve bir ülkenin saygınlığının temel göstergelerinden birisidir meslek örgütlerinin özerk yapısı ve denetleyici işlevleri. Meslek örgütlerini siyasi iktidarın despotizm içerisinde zapturapt altına almaya çalışması bir hayalden ibaret. Çünkü güçlü kadroları vardır ve bilimsel yetkinlik ve donanımlarıyla bu meslek örgütlerinin yönetimlerine seçilenler korkacak, korkuyla geri çekilecek, gerçekleri söylemekten çekinecek yurttaşlar değildir.

Amuran: Siyasi iktidar şu sıralarda yeni düzenlemelerle meslek örgütlerinin özerk yapısını değiştirmeyi düşünüyor, neler diyeceksiniz?

Bulut: Getirilecek yasaların hukuki meşruiyeti uzun yıllar tartışılacaktır. Henüz yasal düzenleme taslağı TBMM'ye gelmedi ve içeriğini bilmeden konuşmak zordur. Bir oldubittiyle "tek adam"ın iki dudağından çıktı diye çoğunluk meşruiyeti sorgulanan TBMM'ye bu yasa taslağı getirilip geçirilirse, öncelikle hukuken mücadelemizi veririz. Sonrasında bu taslağa emek ve imza koyanların, biat kültürüyle TBMM'de evet diyerek Türkiye'yi, Afrika Ortadoğu ülkeleri ligine sürükleyenlerin ensesinde oluruz. Her tür makam ve mevki geçicidir, güçleri de kalıcı değildir. Kendilerini hesap vermez, sonsuz yetkili sorumsuzlar olarak görenler tarih bilincinden uzaklar. Bağımsızlık bilinci beyinlerde, bireylerdedir öncelikle. Akıllarını üç beş tarikat cemaat liderine teslim etmemişler olarak, bizler meslek örgütlerimizin bağımsızlığını korumaya devam ederiz, hekim seçmen kitlesi bilinçlidir ve bu düzenlemelerin yanıtını verir. 2018 yılında benzer söylemler ve baskılarla TTB ve Tabip Odalarının üzerine geldiler, meslektaşlarımız bu saldırıya karşı meslek örgütlerine sahip çıktılar ve gücümüze güç kattılar. Yasa taslağını gördüğümüzde daha ayrıntılı bilgileri basına ve kamuoyuna aktaracağız.

Amuran: Meslek kuruluşlarının etkinliğinin azaltılması talebi yeni değil daha önce de dediğiniz gibi girişimler olmuştur. Riskleri nelerdir?

Bulut: Evet, bu ilk müdahaleleri değil, ilk olarak 2011 yılında yargı kurumlarını işgal etmiş olan FETÖ ile birlikte 6023 sayılı TTB Yasasına dokunmuşlardı. Bu kanunun 1. Maddesinde bulunan "tabipliğin kamu ve kişi yararına uygulanıp geliştirilmesini sağlamak" cümlesini çıkarmışlardı. Bundan neden rahatsız olduklarını anlamak gayet basittir. Çünkü açtığımız davalarda buna vurgu yapıyoruz, örneğin Ankara'da havagazı fabrikasının yıkımına asbestli içeriğin kamu sağlığını bozacağını vurgulayarak dava açmıştık, bu ve buna benzer pek çok dava vardır. Anayasa Mahkemesi 2013 yılında bu değişikliği Anayasanın 135. maddesine aykırı buldu ve AKP+FETÖ iktidarının bu hevesi kursağında kaldı. Bugün eğer mevzuat.gov.tr sitesine girerseniz halen bu Anayasa Mahkemesi kararının düzeltilmesini aktarmadıklarını görürsünüz. İşlerine geldiğinde, Anayasa Mahkemesi kararlarını tanımayan, görmezlikten gelen bir siyasi anlayışla karşı karşıyayız. Gelecek yasa tasarılarının üç açıdan meslek örgütlerini Anayasaya aykırı bir şekilde baskı altına alacağını tahmin ediyorum. Birincisi illerde birden fazla oda kurulmasını sağlamak olabilir. Sendikalar gibi sarı yandaş meslek örgütleri oluşturmak ve kamuda çalışan meslektaşlarımıza tıpkı sendikal ortamda yaptıkları gibi yandaş odalara üye

olmak için baskı uygulamak amaçlanabilir. Bunun hukuki elle tutulur bir zemini yok. Tüm çağdaş ülkelerde mesleklerin temsilci örgütleri bir adettir ve mesleki ruhsatlandırmadan da sorumludurlar. Ancak ben çağdaş ülke olmayacağım Mısır ve Sudan olmak istiyorum derse muktedir tarihte alacağı yanıtı alır. İkinci müdahale şekli nispi temsili getirmedi. Bunu TÜRMOB için yapmışlardı. Aslında kulağa ilk önce demokratik gibi gelen bu cümle pek çok bölgede sorun oldu. Örneğin değişik görüşlerden 3+3+1 oluşan yönetim kurullarında yönetsel görevler için (başkanlık, genel sekreterlik, mali sekreterlik ve veznedarlık) seçimlerde tek olan oy 4'ü sağlamak için kendisinin başkan olmasını dayattı. Sonuçta sanıldığı gibi çoğunluğun temsili değil azınlığın yönetmesi gibi bir ortam gelişti. Kimi bölgelerde YK görev dağılımları aylarca belirlenemedi. Sonuçta verimli ve enerjik çalışma ortamını TÜRMOB için bozdular. Diğer husus denetleme basamaklarında bakanlıkların gücünü artırarak, gerekirse ilgili bakanlıkların oda yönetimlerini görevden almasını ve kayyum atmasını kolaylaştıracak maddelerdir. Demokrasiye hazımsızlıklarıyla onlarca belediye başkanının yerine uydurma gerekçelerle kayyum atayan, milletvekillerinin milletvekilliğini düşüren bir anlayıştan meslek örgütleri için de adalet beklemek, beyhudedir. Kafalarındaki rejim bellidir, geri kalan kullandıkları kutsal değerler sadece sofralarında mezeden, yaşamlarındaki dekordan ibarettir.

Amuran: Şimdi de pandemi sürecine dönelim: Sağlık reformu olarak adlandırılan cebimizdeki para kadar sağlık hizmeti sunulan sistemin hataları sizce anlaşıldı mı? Sosyal hukuk devletinin olmazsa olmazı olan sağlık ve eğitim hizmetinin devletin sorumluluğunda olması gerektiğini COVİT 19 açıkça ortaya koymadı mı?

Bulut: Tıp mesleğinin eski çağlardan beri binlerce yıllık gelenekleri vardır. Tıp fakültelerinden mezuniyet töreninde yemin ederek meslek icrasına hak kazanılırken edilen bu yeminin adı Hipokrat yemini. Hipokratın okulunun adı KOAN okuluydu ve koruyucu hekimlik, hijyen, iyi beslenme, doğada yaşam, egzersiz, rehabilitasyona öncelik verir, hasta bireyi insan olarak ele alırdı. Bugün tıba hakim olan, KNİDİAN okulun ilkeleridir, hastalıkları tedavi eden, hasta bireyi müşteri olarak gören, toplum sağlığını ikincileyen bir sağlık sistemi kapitalist sistemin sağlığa bakış açısıdır. Eğer salgına karşı köklü kurumlarımız ayakta dursaydı bugün bizler de Almanya gibi başarılı bir mücadele örneği sergileyebilirdik. Almanya'da Robert Koch Enstitüsü kararlarıyla pandemi döneminde yol aldılar. Bizdeyse Dr. Refik Saydam Hıfzısıhha Enstitüsü aynı işlevi görürdü ve maalesef kapatıldı. İşlevi azaltılmış bir halde Türkiye Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü'ne dönüştürüldü. Pandemi dönemlerinde söz bilim kurullarına ve bu konuda tecrübeli uzmanlara bu konudaki yönetimi bıraksalardı, bugün günlük 100 altında olgu ve 2 veya 3 vatandaşımızın vefatı haberleriyle karşılaşabilirdik. Olgu sayısı halen 800-1000 aralığında, vefat sayısı 20-30 aralığında seyretmekte. Sosyal devletin birinci görevi verileri saptırmama, şeffaf bir şekilde kamuoyu ve meslek örgütleriyle paylaşma olmalıydı. Sürecin başından beri şeffafız açıklamaları gerçek dışıdır. Bütün paydaşları dahil ettik söylemi de gerçek dışıdır. Bakanlık Pandemi Bilim Kurulu bu konuda önemli olan meslek örgütlerini paydaş olarak sürece dahil etmemiştir. Bu örgütler TTB, TDHB, TEB ve TVHB gibi kamu kurumu niteliğinde meslek örgütleridir. Sağlık işletmecisinden Sağlık Bakanı, Turizm İşletmecisinden Turizm ve Kültür Bakanı, Özel eğitim kurumu işletmecisinden Milli Eğitim Bakanı atanmış olan bir ülkede sosyal devletten bahsedebilmek mümkün değil. Korona virüs pandemisinde varolan hatalı uygulamaların tümünde sermayenin çıkarlarının öncelenmesi sorunun kaynağıdır.

Amuran: Ankara'dan bir örnek verelim: O çok desteklenen reklam üstüne reklamı yapılan Şehir hastaneleri mi daha verimli oldu, yoksa Şehir hastanelerinin kurulmasıyla devre dışı bırakılıp pandemi nedeniyle yeniden açılan Zekai Burak Hastanesi gibi kent içi hastaneler mi?

Bulut: Şehir Hastanesi 3700 yatağı 6 kulesiyle çok yoğun bir nüfusu pandemi riski, tehdidi altında bıraktı. Yatak sayısı 200-600 yatak arasında olan hastanelerin optimum işletme kapasitesi olduğu bilinen bir gerçektir. Bu nedenle ZTBH daha başarılı oldu. Önce Çin'den getirilen sonra İran'dan getirilen vatandaşlarımızın ilk karantina hastanesi oldu. Şehir Hastanesi ve Sermaye Tanrısına kurban edilen diğer hastanelerimiz Numune Hastanesi, Yüksek İhtisas Hastanesi, Atatürk Hastanesi pandemi hastanesi olarak çalıştırsaydı, hem hastaların izolasyonu daha kolay olurdu, hem de diğer

hastaneler pandemi dışındaki hastalıklarla ilgilenerek toplumun sağlık sorunlarına çözüm üretebilirlerdi. Bu uygulama çok önemlidir. Yani Covidsiz (Covid free) hastaneler yeterli olmadığı için başka sağlık sorunları kümelenmiştir. Romatolojik, endokrin, kardiyolojik, onkolojik kronik pek çok hasta sağlık kurumlarına endişeleri nedeniyle gidemedi. Şehir Hastanesi kapalı klimasyon üniteleri nedeniyle tıpkı havaalanları gibi en önemli risk alanlarıdır. Kapatılan hastanelerin önemi, bu pandemi döneminde tekrar anlaşıldı.

Amuran: Öyle bir noktaya gelindi ki, dediğiniz gibi Covid 19 dışındaki hastaların tedaviye erişimlerinde zorluklar çıktı hatta hastalar kendi iradeleriyle virüs endişesiyle tedavilerini geciktirdiler. Şehir Hastanelerinin yeniden devreye sokulması bundan sonra buna benzer olası salgınlara karşı bir önlem değil midir?

Bulut: Bu uygulama çok önemlidir. Yani Covidsiz (Covid free) hastaneler yeterli olmadığı için başka sağlık sorunları kümelenmiştir. Örneğin apandisit ağrısı nedeniyle hastaneye başvurusu gereken pandemi riski endişesi nedeniyle sağlık sorununu öteledi. Bir çocuk hastamız bu nedenle kaybedildi. Daha önce belirttiğim gibi romatolojik, endokrin, kardiyolojik, onkolojik kronik pek çok hasta sağlık kurumlarına endişeleri nedeniyle gidemedi. Bu dönemde sağlık sistemine erişemeyen ve bu nedenle yaşamını kaybedenlerin tespit edilmesi ciddi bir bilimsel çalışma gerektirmektedir. Türkiye’de maalesef bilimsel özgürlüğe aykırı bir şekilde bilimsel çalışmaları bile sağlık bakanlığı bir grup uzmanın tekeline ve iznine bağladı. Yani herhangi bir akademisyen çıkıp ben bu salgının sosyal ve sağlık etkilerini araştırmak istiyorum dediğinde, Sağlık Bakanlığı izin vermemektedir. Çünkü bilimsel çalışmaların, epidemiyolojik çalışmaların gerçek verileri elde etmesinden ve yapılan yanlışları teşhir etmesinden korkuyorlar. Salgınlarla mücadele bir salgın başlamadan önce başlar. Sağlıklı kentlerin inşası, sağlık hizmetlerinin ulaşılabilir olarak örgütlenmesi ve tarama testleri, filyasyon çalışmalarının bir salgın gelmeden önce planlanmış olması gerekir. Biz meslek örgütü olarak bu nedenlerle kapatılan hastanelerimizi açın ve sağlıkta tekelleşmeye, özelleşmeye yol açmayın diye hükümete sesleniyoruz.

Amuran: Dünya Sağlık Örgütü’nün salgın sonrası geçiş döneminde karşılanmasını istediği birtakım kriterler var. Özellikle halka yönelik olanlar neler, bu kriterlere uygun hareket ediliyor mu? Bilim kuruluşlarının önerilerine tam olarak uyuluyor mu, yoksa siyasi çıkarlar öne mi çıkıyor, sizin izleniminiz nedir?

Bulut: DSÖ’nün bu konuda hem topluma hem hükümetlere öneriler paketleri var ve rehberler yayımladı. Halka yönelik öneriler el hijyeni ve nasıl sağlanacağı, maske kullanımının önemi ve maske kullanmanın oksijen yetersizliğine neden olmayacağı, fiziksel mesafenin 1,5-2 m. olarak korunması gerektiği, iş yerlerinde ateş ölçerlerle işe başlamadan ölçüm yapılması gibi öneriler oldu. Türkiye’de kamuoyu bilincinin yükseltilmesi için DSÖ açıklamalarını yaymak gerekli. Örneğin sahiller, güneş ışınları, 25 derece sıcaklık üzeri virüsün etkisiz hale geldiği gibi yanlış inançlar var. Tatil uzun süredir hasret olan insanlar yazlıklara, sahillere gitmek arzusu içerisinde. Maske kullanımı özellikle genç kuşakta çok az. İnsanlar fiziksel mesafeyi korumuyor şu anda. Son olarak toplu taşıma araçlarında %50 kapasite üzerinde taşımama yasağı kalktı. AVM’ler açıldı. Bu uygulamaların tümü salgının tekrar artmasına yol açtı. Ancak biz bunu 2. Dalga olarak niteliyoruz. Eğer aşıda bir gelişme olmazsa, 2. Dalga daha ziyade Kasım-Aralık aylarında bekleniyor. Önlemlerin gevşetilmesi normalleşme gibi bir kavramla sunuluyor. Bu yanlıştır. Bu uygulama **“hastaneler ilk şoku atlattı, yatak sayımız yeterli, artık siz de hasta olabilirsiniz”** şeklinde özetlenebilecek bir uygulamadır. Ekonomik kriz zaten Türkiye’de mevcuttu, COVID-19 bu krizi derinleştirdi. Bu nedenle de ticaretin başlaması, KDV ve ÖTV’lerin toplanması, işsizliğin azaltılması ve en önemlisi sermayenin çıkarları öncelenerek kararlar alındı. Örneğin küçük işletmelerden önce AVM’lerin açılması bunun örneği. Türkiye’de hükümet sermaye lobilerinin çıkarlarını koruyor. İlk önlemler paketinin açıklandığı güne dönersek TOBB ve bankalara yönelik destekler açıklanmıştı, sendikalar, emekçiler göz ardı edilmişti. Yine şehirlerarası ve ülkeler arası ulaşımına ait önerileri var DSÖ’nün. Vakaların en yoğun olduğu İstanbul’dan Türkiye’ye dağılacak nüfus var. Yaz tatilleri için gidenler dışında, tarım arazilerine giderek yazın ekme, biçme işleriyle meşgul olacak, köyle bağına koruyan önemli bir kitle var. Bu dönemde filyasyon ve izleme çalışmaları önem taşır. Sağlık Bakanlığı’nın ve tüm sağlık kurumlarının buna hazırlıklı olmadığını gözlemliyoruz.

Amuran: TTB Başkanı Prof. Dr. Sinan Adıyaman "COVID-19 ile mücadelenin ancak bilimsel yöntemler ve epidemiyolojik veriler kullanılarak ciddi bir işbirliği ve koordinasyonla yürütülmesinin zorunlu olduğunu" hatırlatmıştı.

Neden sizlerle işbirliği yapılmadı? Pandemi siyasetin üstünde mücadele edilen bir durum değil mi?

Bulut: Sayın Amuran, haklısınız. Bir krizde çözüm getirebilmek için önce sağlıklı verilerle durum tespiti yapılır, sonra planlama ile uygulamalar yönetilir, kontrol edilerek hatalar varsa önlenir. Şeffaf paylaşım olmadığı yerde sağlıklı veriler üretilmiyor. Bilim Kuruluna bile yeterli veriler sağlanmadı. TTB gibi önemli bir paydaş sürece dahil edilmedi. TTB bünyesinde "Olağandışı Dönemlerde Sağlık Hizmeti Çalışma Grubu" var ve bu grupta yetkin, donanımlı meslektaşlarımız var. İşçi Sağlığı ve İşyeri Hekimleri kolu var. Bu kol işyerleri için algoritmalar ve önlemler paketi açıkladı ve yayımladı. Aile Hekimleri kolumuz, Halk Sağlığı kolumuz dışında bir de Pandemi Bilim Kurulu TTB bünyesinde oluştu. Kamuoyu TTB verilerine Sağlık Bakanlığı'ndan daha fazla güveniyor ve bu verileri izliyor. Sağlık Bakanlığı bu önerilerden yararlanmak yerine kulaklarını tıkamayı yeğledi. Eğer işbirliği yapılmış olsaydı bugün salgınla ilgili veriler çok daha lehimize olurdu. Türkiye'de var olan bir başarı varsa bu sağlık çalışanlarının idealizm içerisinde kendisini feda ederek çalışmasının sonucudur. Sağlık Bakanlığı'na rağmen bir başarı elde edilmesi söz konusudur. Pandemi döneminde bir başarı öyküsü çıkarılmayacağı gibi tam bir başarısızlık tanımlaması da yanlış olacaktır. Türkiye'de pandemide mücadele veren sağlık çalışanlarının özverili çalışmaları bu mücadelenin var olan başarı hanelerini dolduran kısmıdır. Bu başarı siyasi otoritelere rağmen kazanılan bir başarıdır. Her yanlış adımın ve uygulamanın yükünü de sağlık çalışanları omuzlamıştır. On bine yakın meslektaşımız Covid19 enfeksiyonuna yakalanmış, 44 sağlık çalışanı bu mücadelede yaşamlarını kaybetmiştir.

Amuran: "COVID-19 Tanısı veya Tedavisi Alan Sağlık Çalışanlarının Hastalıklarının Meslek Hastalığı Olarak Kabul Edilmesi Bir Haktır" diyorsunuz. Meslek hastalıklarıyla ilgili yasal düzenlemeler, Covid 19 a yakalanmış olan sağlık personeline nasıl bir olanak sağlayacaktır, hukuksal yönünü ve sosyal boyutunu açıklar mısınız?

Bulut: Bu konuda Sağlık Bakanlığı, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile Sosyal Güvenlik Kurumu'na taleplerimiz yazıldı.

COVID-19 hastalığı sağlık çalışanlarına günlük yaşam ve sokaklardan bulaşmıyor. İş ortamında bulaşıyor. Tıpkı bir torna tezgahında iş kazası geçiren işçinin durumu neyse, sağlık çalışanının hastanede bir virüsle enfeksiyon sonucu hasta olması, yaşamını kaybetmesi, hastalık nedeniyle çalışmaması aynı şeydir. Virüsün gözle görülemiyor olması bu olayı meslek hastalığı veya iş kazası olmaktan çıkarmaz. Meslek hastalığı, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nda; "... mesleki risklere maruziyet sonucu ortaya çıkan hastalığı" ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nda da "... sigortalının çalıştığı veya yaptığı işin niteliğinden dolayı tekrarlanan bir sebeple veya işin yürütüm şartları yüzünden uğradığı geçici veya sürekli hastalık, bedensel veya ruhsal engellilik halleridir" şeklinde tanımlanmıştır.

COVID 19'a yakalanmış olan sağlık çalışanları doğrudan meslek hastalığına yakalanmış sayılmalı ve meslek hastalığı için tazminat talep edebilmelidir. Örneğin Fransa sağlık çalışanlarının bu haklarını kabul etmiştir ve COVID 19 hastalığını meslek hastalığı kabul edileceğini ve geçici ya da sürekli iş göremezliğe neden olduğunda da tazmin edileceğini duyurmuştur.

Amuran: Sağlayacağı yararlar nelerdir?

Bulut: Bu hakkın verilmesinin meslektaşlarımız için doğuracağı yararlar şunlardır; tüm sağlık giderlerinin %100 karşılanması, hiçbir katkı payının alınmaması ve geçici ya da kalıcı işgöremezlik durumunda tazminata hak kazanmak, geçici iş göremezlik süresince günlük geçici iş göremezlik ödeneği verilmesi, vefat durumunda, hak sahiplerine gelir bağlanması gibi...

Amuran: Pandemi sürecinde yaptığınız denetimlerle sağlık çalışanlarının ihtiyaçları zamanında giderildi mi, sosyal destek çoktu ama ekonomik destek yeterince sağlandı mı? Sözelimi motivasyonlarını güçlü tutacak hangi kuruluşlar

ne gibi katkılarda bulundular. Birkaç çarpıcı örnek verebilir misiniz?

Bulut: Mart ayının içerisinde ilk olgular gözlemlendiğinde Nisan ayının ortasına kadar bir yönetsel zafiyet görüldü. Birçok meslektaşımız yeterli güvenlik ekipmanı, giysi, maske, tulum, siperliğe ulaşamadılar. Bunda toplumda panik halinin oluşması ve bu tür malzemeleri piyasadan satın almasının da payı oldu. Ücretlerinde aniden bir artma gelişti, bir takım fırsatçılar da bu dönemde görüldü. Bizler meslek örgütleri olarak Türk Mühendisleri ve Mimarlarıyla dayanışma içerisine girdik ve mühendislerimiz maske, siperlik üreterek bizleri destekledi, bizler meslektaşlarımıza dağıttık. Nisan ayından sonra kısmen ilk şoku atlatan sağlık sistemimiz bu malzemeleri daha iyi temin edebilir oldu. Stoklar kurdu. Ancak yer yer bazen malzeme sıkıntısı çeken birimler ve sağlık çalışanları oldu.

Mali açıdan siyasiler her zamanki gibi bir söylem vererek sağlık çalışanlarına pandemi döneminde iki kat ek ödeme yapacaklarını kamuoyuna duyurdular. Bu siyasi şovdan ibaret ve gerçek olmayan durum... Bırakınız ek ödemelerin iki kat yapılması, sağlık çalışanlarının bu salgın döneminde nöbetlerinin ücretini bile yatırmadılar.

Pandemi döneminde meslektaşlarımızın %7,6'sı ücretlerinin yüzde 30'unu; %6,4'ü ücretlerinin yüzde 40'ını; %22'si ise ücretlerinin yüzde 50'si ve daha fazlasını kaybetmiştir. Pandemi döneminin kriz ortamını fırsat bilen işverenler nedeniyle ücretsiz izne ayrılan veya ayrılmaya zorlanan sağlık çalışanlarının oranının %21 olması en yoğun ihtiyaç duyulan dönemde trajik bir veri olarak kayıtlara geçmiştir. Bu durum, bırakınız hekimlerin gelirlerinde ek ödemelerle bir artış sağlanmasını, gelirlerin azalmasını doğurmuştur. 112 Acil Serviste çalışan arkadaşlarımıza 20 TL gibi komik ödemeler yapıldı. 100 TL-120 TL alan hemşire arkadaşlarımız oldu. Hekimler de ek ödemelerden çoğunlukla yararlanmadı. Hekimler arasında da bu ödemeler dengesizlik doğurdu ve zaten bozulmuş olan iş barışına tekrar bu tür gereksiz söylemlerle zarar verdiler. Bir örnek daha verelim, hastane temizliklerini yapan temizlik firmalarına bağlı çalışan taşeron işçiler dediğimiz işçilerimiz var. Zaten asgari ücretle çalışıyorlar ve ek ödemeleri yok. Ek ödemenin ikiye katlanması COVID 19 la her gün birlikte yaşayan, ortamı temizleyen, sağlık malzemelerinin temizliğini yapan bu işçilerimizin aldığı ücret ve risk dengeli değildir. Zaten hükümet, sağlıkta dönüşüm adıyla bu hizmetlerin bedellerini de hastane döner sermayelerine yıkmış durumda. Kendi harcamalardan çekilirken, ödemeleri SÜT denilen hayatın gerçeklerinden uzak belgeler üzerinden zararına öderken, bütün sağlık sistemi çöküşün eşiğine gelmiştir.

Amuran: Sağlıkta şiddet yasasında getirilen düzenlemeler size yeterli geldi mi, caydırıcı mı başka ne gibi yaptırımlar konulabilirdi?

Bulut: Bu yasa kısmen bir nebze sorunun çözümüne katkı sağlar. Ancak ortada bir çelişki var. Bu yasayı çıkarıp, sağlık çalışanına şiddet olduğunda %50 oranında ceza artırıp, ertelemeyip, tutukluluk süresi koymanın manası af yasasında kayboldu. Sağlıkta şiddetten hükümlü bulunanlar cezaevlerinden salındı. Bir yasama ve uygulama yapılırken çelişkiye düşmemeleri gerekirdi. Gazeteciler, siyasiler, sosyal medyada yazmış gençler hapiste tutulurken, adi suçlardan mahkumların salınması, cezaevlerinde muhalifler için yer açıyorlar, pandemi sonrası ekonomik gerileme, işsizlik önemli sosyal patlamalara yol açacak ve şimdiden hazırlık yapıyorlar algısı var toplumda. Kamu vicdanını yaralayan olaylar birçok suçun faillerinin salınması olarak karşımıza çıktı.

Ben yasal düzenlemelerin sınırlı etkisi olacağını düşünen birisiyim. Aslen kamplaştırılan, nefret söylemi yükseltile, eğitim sisteminin yozlaştığı, uyuşturucu kullanımının arttığı bir ortamda köklü kültürel değişikliklere gerek var. Basın yayın organlarına ve ailelere (Yaygın eğitim) bu konuda önemli görevler düşüyor. Ancak bu konuda son gelinen noktada basının görevini yapmasını engeller duruma gelindi. Pek çok gazeteciye cezaevlerini layık görenler son olarak Müyesser Yıldız ve İsmail Dükel'i gözaltına aldılar ve Müyesser Yıldız tutuklandı. Amerika'da bir polisin George Floyd'un boğazına çökerek öldürmesiyle, basının boğazına çöküp Goebels propaganda örgütleri yaratmaya çalışmak aynı zihniyetin ürünleridir. Birleşmiş Milletler'in savaş/çatışma alanlarına silah ve mühimmat aktarılmasını yasaklayan kararlara rağmen bu bölgeye silah sevk edenler suçsuz, Bağdat'taki sağır sultanın duyduğu konuyu haber yapmak suç. Böyle bir hukuksuzluk,

vicdansızlık olmaz. Şiddet anlayışı başta iktidar tarafından körüklenmekte ve her alana yansımaktadır. Sağlıktan basına her alana yayılmıştır. Freni patlamış bir kamyonda duvara toslamak için son sürat giden bir toplum gibiyiz. Özgür basın bir toplumun nefesidir, haber alma özgürlüğüdür. Ama bunun yok edildiği ülkede şiddeti önlemek olası değil.

Amuran: Hepimizin dile getirdiği bir eleştiri var. Parklarda önlemler var ama AVM'ler açık. AVM'lerin öncelikli açılmasının gerekçeleri biraz önce dediğiniz gibi ekonomiye dayandırılıyor. Sosyal desteklerle kapalı kalmalarının mali külfeti üstlenilebilirdi. Sizin önerileriniz içinde öncelikler neler olmalıydı, bundan sonra nelere özen gösterilmeli?

Bulut: Bu uygulamanın bilimsel bir yaklaşımdan kaynaklanmadığı açık... Küçük ve orta işletmeler mali sıkıntılar yaşadı. Yemek sektöründe açık havalarda çalışan ve küçük lokantalar işleten vatandaşlarımız mağdur oldu. Bu dönemde herhangi bir mali destek de yapılmadı kendilerine. Bu dönemde kiralar dondurulabilirdi ve çalışmadıkları, hükümet kararıyla kapalı oldukları dönem mücbir neden sayılarak bir KHK ile kiradan muaf tutulabilirlerdi. AVM'ler önemli bir sektörel lobiyi oluşturuyor ve bu lobi hükümetle içli dışlı bir hal almış. Küçük esnafsa göz ardı edildi. Zaten işsizliğin %14 seyrettiği ülkemizde bu işsizler ordusuna önemli bir nüfus eklendi. Önümüzdeki yıl işsizlik rakamlarının %25'e yükseleceği ve bu da sosyal güvenliğe sahip olmayan, sağlığa eğitime ulaşamayan önemli bir kitlenin var olacağını gösterir. Sahillerde koruyucu önlemler olarak seyrek gezinme şüphesiz AVM gibi kapalı klima ünitelerinin bulunduğu bir ortamda gezinmeden daha sağlıklıdır. Ayrıca bu dönemde vatandaşlara 3.100 TL cezalar yağdırma olayları da oldu. Biz bize yeteriz kampanyasında toplanan para kadar, cezaların tutarı var. Ekonomik sıkıntı içerisinde olan yurttaşlar zaten ekme parası için çıkmak ve iş aramak zorundaydı. Onlara bu cezaların verilmesi de ayrı bir skandal. Bize göre hafta sonu sokağa çıkma yasakları yerine, Mart ayı sonunda 15-20 günlük bir yoğun önlem alınmış olsaydı, şimdiki kadar bir ağır tablo oluşmazdı. Pandemiyle mücadelede üç temel hata olgu ve ölüm sayısını artırdı. Birincisi, umrecilerin bir çok ilde karantina-izolasyon uygulamalarına tabi tutulmadan evlerine, köylerine göndermek ve umrecilerin dönüşü sonrası ilk Cuma namazının toplu kılınması oldu. Diğer hata 10 Nisan'da saat 22:00'da duyurulan hafta sonu sokağa çıkma yasağıydı. Milyonlarca insan gereksinimlerini almak için marketlere ve fırınlara akın etti. Sonuç vahimdi. Son hataysa 15 Mayıs sonrası AVM'lerin açılması oldu. Önümüzde gelecek diğer bir tehlike LGS sınavının 20 Haziran, YKS sınavının da 27-28 Haziran tarihlerinde gerçekleştirilecek olmasıdır. Her şeyden önce yaklaşık 3 ay boyunca sokağa çıkma yasağı uygulaması devam eden 20 yaş altı genç nüfusun YKS günü 2,5 milyonu, LGS günü ise 2 milyonu ülke genelinde sokaklara çıkacaklar ve çoğunluk da toplu taşıma araçlarını kullanacaktır. Her öğrencinin yanında en az bir veli ile sınava gideceği düşünüldüğünde, buna sınav günü görev yapacak olan 700.000 den fazla sınav görevlisi ve kolluk güçleri de eklenirse her sınav günü 5- 6 milyon civarında kişinin dışarıda olacağı şimdiden bellidir. Her vatandaşın özel aracı olmadığından toplu taşıma kullanmak zorunluluğu ve buna eklenen sınav telaşı sosyal mesafenin korunmasını zorlaştıracaktır. Bu durumda okul bahçesine veli alınmamasının da hiçbir önemi kalmamaktadır. Sınav binalarına girişte alınacak önlemlerin ne derece sağlıklı olacağı, ateş ölçümlerinin anlamlı olup olmadığı (öğrenciler ateş düşürücü alıp gelebilir), üst araması yapılacaksa temas artacağından korunmanın nasıl olacağı tartışmalıdır. Arama yapılmazsa da sınav güvenliğinin riske atılması söz konusudur. Ağustosun ilk haftasında olgu sayısında artış olursa bunun tek nedeni bu sınavlardır.

Amuran: Son olarak bu pandemi dönemine ait eklemek istediğiniz, bir meslek örgütü olarak önem verdiğiniz bir konu var mıdır?

Bulut: Sayın Amuran ben tekrar duyarlılığınız ve sesimiz olduğunuz için, kamuoyuyla gerçek bilimsel görüşleri paylaşmamıza olanak sağladığınız için teşekkür ediyorum. Bizim için önemli olan bir diğer konu tıp eğitiminin bu koşullarda nasıl sürdürülebileceğidir. Bildiğiniz gibi tıp eğitimi uzaktan eğitime dönüştürüldü aylardır. Şimdi sınavların da elektronik ortamda uzaktan yapılmasına yönelik YÖK talimat yazılarını aldık. 2020-2021 eğitim dönemi için %40'a kadar eğitim programının uzaktan eğitim şeklinde biçimlendirilmesi, ilk aylarda teorik eğitimlere yüklenilmesi yüz yüze eğitimlerin, pratik uygulamaların sonraya bırakılması önerildi. Bu durum tıp eğitimi aksatmaktadır. Bildiğiniz gibi tıp

eğitimi uygulamalarının daha fazla olduğu, özellikle son üç yıllık eğitim döneminde hasta başında ve klinik eğitimleri içerdiği bir eğitimdir. Tıp, pandemilerde tıp öğrencileriyle birlikte salgının son aşamasına kadar mücadele eden, yaşamlarını kutsal insan yaşamına adanmış olanların mesleğidir. Dünyada pek çok salgın döneminde mesleğimizin öncülerini kaybetmiş bir alandayız. Bu alanı idealizmle seçtik ve yaşamımızı insanı yaşatmak için şekillendirdik. Bu anlayış öğrencilik döneminden itibaren başlar. Kuşak çatışmalarını anlayabilirim, velilerimizin endişelerini de anlayabilirim. Ancak bu yola çıkanlar soluğu uzun, dirençli, cesaretli bireyler olmalıdır. Bu donanım aktif eğitimle sağlanabilir. Bu dönemler çok fazla deneyimin, buluşun, keşfin de yapıldığı dönemlerdir. Tıp eğitiminin niteliğinin gevşetilmesi, öğrencilerin yeterli donanıma yetkinliğe sahip olamadan sınıflarını geçmesi gelecekte sağlığımızı olumsuz etkileyecek bir ortam doğuracaktır. Tıp eğitiminin pandemide tatil edilmesi **"Halk sağlığına zararlıdır"** diyerek sözlerimi bitirmek isterim

Amuran: Ayrıntılı bilgiler verdiniz. Çok teşekkürler.

Bulut: Biz teşekkür ederiz.

Nurzen Amuran

Odatv.com

Nurzen Amuran

Diğer Yazıları

Türkiye bunu ödemek zorunda kalacak

05.12.2021

Merkez Bankası bu talimata uymasaydı...

28.11.2021

Egemen Başı'nın Büyükelçi tayin edildiği kurum, nasıl adil olmaktan söz edebilir

21.11.2021

Kumpas davaları olmasaydı FETÖ 15 Temmuz'a cesaret edebilir miydi

14.11.2021

Erdoğan'ı destekleyerek koltuklarını koruma derdine düştüler

07.11.2021

Artık "vakıf" dendiğinde akıllara kara para geliyor

31.10.2021

Tüm Yazıları

Popüler Yazılar

Müyesser Yıldız

TESUD Başkanına neler soruldu?

30.06.2021

Dr. Hüseyin Nazlıkul, M.D. PhD.

Hastalıklara karşı direnç nasıl artırılır

03.10.2021

Salih Seçkin Sevinç

Pandemi bahaneleri oldu... Restoranlar bizi ya...

03.10.2021

Rafael Sadi

O kritik ziyaretin arka planı

03.10.2021

Yusuf Yavuz

Yeni plan devrede

17.06.2021

Soner Yalçın

Tehdit etmeyin

18.06.2021

Soner Yalçın

Tunus'un foncuları

28.07.2021

Soner Yalçın

Erdoğan'ın öfkesinin sebebi

26.10.2021

Sami Menteş

Milli Eğitim Bakanı yalan söylüyor

25.06.2021

Soner Yalçın

Ata'nın çocukları: 68 Kuşağı

30.06.2021

İletişim

Haber Merkezi: 0 216 449 32 00

Faks: 0 216 449 32 00

Mail: info@odatv.com

İletişim

Künye

Gizlilik Sözleşmesi ve Koşullar

Mobil Uygulamalar

Reklam

Reklam: 0 216 449 32 00

reklam@odatv.com

© 2021, Oda TV. Tüm haklar saklıdır.

ANA SAYFA

YAZARLAR

VİDEO

FOTO GALERİ

ARŞİV

KATEGORİLER

